

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 198/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou HKP Legal, s. r. o., Križkova 9, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Peter Kubovič, proti postupu Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 48/2017 a jeho rozsudku č. k. 9 C 48/2017-194 z 23. januára 2020 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 118/2020 a jeho rozsudku č. k. 6 Co 118/2020-164 z 28. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prístup k súdu a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 48/2017-194 z 23. januára 2020 a rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 118/2020-264 z 28. septembra 2022 navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu alebo krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Zároveň navrhuje odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutých rozsudkov.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 C 48/2017 sa sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne domáhala proti žalovanej zaplataenia 20 000 eur s príslušenstvom z titulu splatenia pôžičky. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu

sťažovateľky zamietol, keďže podľa jeho názoru suma 20 000 eur, ktorú sťažovateľka poukázala na účet žalovanej, predstavovala príspevok na zabezpečenie bývania pre syna sťažovateľky (v tom čase partnera žalovanej), o čom svedčí aj správa na bankovom doklade z 19. januára 2011 „ – vklad na byt“. Sťažovateľka nepreukázala existenciu pôžičky, lehotu splatnosti ani dohodu o dobe jej vrátenia. Okresný súd zároveň nemohol neprihliadať na SMS komunikáciu z 22. decembra 2014, v ktorej sťažovateľka uviedla: „*peniaze som nedávala tebe, ale synovi*“.

3. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Doplnil, že samotné poukázanie finančnej čiastky na účet žalovanej ešte existenciu pôžičky nepreukazuje, a to aj s ohľadom na uvedený účel platby pri prevode. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 2. novembra 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta nedostatočné odôvodnenie rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, keďže sa podľa jej názoru adekvátne nevysporiadali s jej argumentáciou o rozporoch v tvrdeniach žalovanej a s jej námietkami k predloženej SMS komunikácii. Nepreskúmateľnými a arbitrárnymi rozsudkami jej bola závažným spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom.

5. Sťažovateľka sa obrátila na ústavný súd, keďže podľa jej názoru neboli v zmysle aktuálnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) splnené procesné podmienky na podanie dovolania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu:

6. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom prieskumu zo strany krajského súdu na základe odvolania podaného sťažovateľkou, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom. Pre rozhodnutie ústavného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia základných práv napadnutým rozsudkom okresného súdu.

8. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu a rozsudku okresného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu:

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv garantovaných ústavou aj napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľky ako žalobkyne, potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Vo vzťahu k predmetnému rozsudku sťažovateľka namieta jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť, čím jej mala byť závažným spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom.

10. Ústavný súd konštatuje, že predstretá námietka odňatia možnosti konať pred súdom mohla byť sťažovateľkou uplatnená v rámci dovolania podaného podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), samozrejme, za splnenia predpokladov prípustnosti dovolania. To znamená, že napadnutý rozsudok krajského súdu bolo možné podrobiť prieskumu dovolacieho súdu.

11. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že v novšej judikatúre najvyššieho súdu sa možno stretnúť s rozhodnutiami, ktoré nezužujú pojem „procesný postup“ len na proces pred vydaním meritórneho rozhodnutia a podľa ktorých je súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Podľa týchto rozhodnutí tak nedostatočné odôvodnenie nesporne zakladá prípustnosť i dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (napr. 5 Cdo 57/2019, 2 Cdo 100/2018, 4 Cdo 3/2019, 4 Cdo 125/2019, 4 Cdo 120/2019, 1 Obdo 7/2018). Tento názor prevažuje aj v judikatúre ústavného súdu (pozri napr. II. ÚS 559/2018, II. ÚS 120/2020, I. ÚS 235/2020, II. ÚS 45/2021).

12. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľka sa v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátila priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podala dovolanie, keďže podľa jej názoru prezentovanému v ústavnej sťažnosti neboli v zmysle aktuálnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu splnené procesné podmienky na podanie dovolania.

13. Vzhľadom na to, že za danej situácie existovala možnosť domáhať sa ochrany práv prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania), ktorú sťažovateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom preukázateľne nevyužila, ústavný súd dospel k záveru o neprípustnosti podanej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti postupu a rozsudku krajského súdu. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľka nevyužila prostriedok ochrany svojich práv, ktorý jej zákon účinne poskytoval, teda nepodala dovolanie, hoci ho podať mohla a mala, by totiž bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 46/2023).

14. Ústavný súd z týchto dôvodov odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ako už totiž bolo uvedené, z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu musí strana konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú pre ňu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

15. Pretože sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti netvrdila, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu